

Q164.

5985

Jseäralistel oludel.
O. Wohibrück.

172

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

Isäralistel ühdel.

Lustmäng 1 waatuses.

Olga Wohlbrück.

Tõlkinud: L. Simm.

"Wanemuise" näitelawa.

September 1912.

76088

Osalised:

Kurt von Recken.

Klotilde, tema naene.

Otto Steindorf, assessor.

Kitti Feldern, tema pruut.

Franz

Anna

} teenijad von Reckeni juuris.

Aeg: olewik.

Koht: suur linn.

N. B. Tükk nõuab otsast lõpuni väga
 rutulist tempot. Ainult teenri osa peab
 aegamööda ja mõeldes mängima.

[Toore saloni kisk- ja kahe kõrwaluksega.
Modern, mõnus sisseseade; paremal pool väike
sohva, selle ligi väike lauane; pahemal pool
kamin peegliga. Paremal pool nurgas peenike-
ne reisikorb, pahemal pool reisikohver -
mõlemad puoleni pakitud. Kõõblite pääl on
noodid, raamatud, pildid ja muud väikesed
asjad. Eesriide ülestõusmise ajal on näite-
lawa üks silmapilk tühi].

1. etendus.

Franz. Anna.

[Ühe korraga astuvad Franz pahemalt poolt uksest,
Anna paremalt poolt, mõlematel hommikueine
kandiku pääl käes].

Anna [kandiku pääle, mis Franz kannab, waa-
datus, pahaselt]. Na, seda peab küll ütlemä,
 teie härral on aga hundinälg!

Franz [mütterikvalt]. See tuleb hääst südame-
 tunnistusest! Pääle selle on minu härra ka
 meel teie oma, mamsel.

Anna. Õnneks on sellel warsti lõpp. Sääal see kohver [näitab paremale poole] on pooleni pakitud. [Pöörab keskunse p.]

Franz. On kausa küll kestnud...

Anna [tagasi tulles, hoidab kõrwalise pilgu parem. p. kohvri pääle].

Anna. Mitte nii kausa kui teil...

Franz [uisasalt]. Naisterahvatele peab esõlguis andma, [Anna kihitab õlasid]. Aga nüüd lähed asi tõsiseks... täna seisab asi juba kuulutuse tulpadel...

Anna [ehmatab, paneb kandiksu parem. p. laua-kese pääle]. Mis seisab kuulutuse tulpadel? ...

Et saksad ennast lahutada tahavad lasta?

Franz. Rumalus! ... Et korter wälja üürida on.

Anna. Korter... meie korter?

Franz [nisutab pääga]. Meie korter.

Anna. Ja, aga kuidas see siis kuulutuse tulpadele sai?

Franz. Paris lihtsalt! Eila, kui ma parajasti palgakõrgenduse pääle mõtlesin, tuleb armuline

proua säält välja. [Näitab paremale poole].
 Franz, ütleb ta ja ulatab mulle ühe sedeli, -
 Franz, niige see oma härra kätte ja ütlege
 temale, et ta seda trükkida ja kuulutuse-
 tulpadele panna laseks. Ma teen, mis kästi.
 Kui härra sedelit näeb, muutub ta nägu
 karva ja ta ütleb väga kususelt: Hää küll,
 saab toimetatud! Sellepääle lähen mina
 jälle armulise proua juurde ja teatan:
 saab toimetatud. - Mis? hüüab ta ja
 lähub walgeks kui lumi - saab toimetatud? -
 Jammidugi, armuline proua, saab toime-
 tatud. Siis nahib ta mulle suurte silmade-
 ga otsa ja siis lähub ta jälle sinna sisse
 [näitab parem. poole] ja lööb ukse enise taga
 nii kõvasti kinni, et ma kartsin, et maja
 kokku langeb.

Anna [pühib käega üle silmade]. Maene
 armuline proua!

Franz. Täna hommiku, koke pääle kohwi,
 lähen ma alla kuulutusetullea juurde...
 ja õigus, säält ta seisabgi...

Anna. Mis sääl seisab?

Franz. Iseäralistel oludel on peenise korter kuu tuaga, iseäranis hääde tingimistega kohe wälja üürida. Suowi pääle on ka sisse-seade müüdaw. Waadata 12-1. Selle all meie ulitsa nimi ja majanummer.

Anna. Kule!

Franz. Näeb nii salalis wälja kollase paberi pääl suurte tähtedega: iseäralistel oludel iseäralistel oludel.

Anna [pahaselt]. Ilusad iseäralised olud! Kui mehed sind piinawad ja hirmuwalitsuse all hoiawad, kuni enam kannatada ei jära ja ütled: nüüd lähen ma ära, seda nimetawad nad siis: „iseäralistel oludel.“ Nad peaksid parem ütlesma: iseäralistel tüjudel...

Franz. Tüjudel... tüjudel? - Ja mina ütlen teile, meie armuline härra on liiga palju armulise proua tüjudest hoolinud. Algusest saadik oleks ta tema tüjudele wastu astuma pidanud, tragilt wastu astuma. Kas see ei olnud hull? igapäew pallid, külas käigud...

ja selle juures on ta armukade nagu, nagu-noh, nagu see mooramees, kelle naene ninarätiku ära kaotas.

Anna [ülgasid kehitades]. Mis saate teie sellest aru! Ta ei annud armulise prouale ial rahku, see p see oli, pidas teda hirmuvalitsuse all... nagu kõik mehed!... Nii pead sa olema ja seda pead sa tegema, seda sa teed ja seda ette sa mitte. — See on meeste viis, kas nad nüüd armulised härrad on, kes oma prouadega nii räägivad, või meesugused, see on üks-üks. Kui siis lõpuks maestel piinatud ussi-kestel kannatus katkeb, siis tuleb meesuguste juures pesemine, sakste juures lahutamine. Seda nimetatakse siis: iseäralistel oludel!

Franz. Armuline proua ei või uneti kuulutus-tulpa üles panna, et härra temale ütles...

Anna. Pidage suu, ma ei taha seda enam teist korda kuulda... kui me seda esimesel korral ei oles kuulnud, siis oles see misama häia kui ütlemata olnud...

Franz. Siis olesivad need iseäralised olud

ainult naisugused elud, mis meid midagi
kuulda laskisid, mis mitte meie kõvade
jaas määratud ei olnud.

Anna. Oei... et armuline härra hirmuwa-
litseja on, nagu kõik mehed... [Ägedalt kes-
kelt ära].

Franz. Nagu kõik mehed? Mina olen siis ka
naisugune? [Seisab laia naeratusega peegli ette,
mis kamina kohal parem. pool ripub].

2. etendus.

Franz. Klotilde. Sõnukas Kurt.

Klotilde [parem. poolt, toredas hommikuriides,
kasa]. Franz...

Franz [pöörab ruttu ümber]. Armuline proua
käsevad...

Klotilde. Mina... kas minu... kas härra juba
välja läinud on?

Franz. Ei, armuline proua, armuline härra peab
täna hommiku koju jääma...

Klotilde. Peab?

Franz [salalikult ja tähendusrikkalt]. Iseäralistel
oludel!

Klotilde. Ah sv. . . kuulutus! [neruiliselt]. See kuulutus! . . . Kärvalaskis ta siis tüesti ära trükkida?

Franz. Nagu armuline proua käsksivad.

Klotilde. Ja kuulutuse tulpadeli panna lasknud.

Franz. Nagu armuline proua käsksivad.

Klotilde [äritatult]. Midagi ei ole ma käskinud, kuulete, mitte midagi. . .

Franz. Nagu armuline proua käsewad.

Klotilde [käib äritatult edasi-tagasi]. Ja nüüd tulewad mist inimesed üles korterit vaatama?

Franz [vaatab oma taskukella]. Alles tunni aja pärast, armuline proua.

Klotilde [ilma et ta teda tähelepaneks]. Inimesed uulitsa päält, pariste saabastega. . .

Franz. Täna on kuuw ilm wäljas, armuline proua.

Klotilde. Nad istuwad minu mööblite pääle, minu ilusate mööblite pääle. [Tuleb pahem. p. kohwi juurde ja waatab sisse]. Kuidas see siis paritud on? Suure rutuga, et aga walmis saada.

olete te kõik läbisegamine misanud nagu
 pudru ja kapsad. [Laseb kohvri ette põlvili ja
viskab nervilises vihas ühe asja teise järel kohv-
rist välja]. Siin see kuul... siin frak - ja
 need woldid!... Raamatud ja pesu ühtekokku
 paritud... uskumata! Kus te vieti teenima
 olete õppinud? [Viskab iska ägedamaks
saades, asjad välja].

Franz [häämatalt]. Abielurahwa juures ilma
 iseäraliste oludeta.

Kurt [pahemalt poolt, jääb silmapilguses kohmetu-
ses ukse päale seisma]. Mis sina siis saäl teid?

Klotilde [üles karates, kimbatuses]. Hina... ma...

Franz. Armuline prona õpetab mulle parkimist.

Kurt [naeratust tagasi surkudes]. Ah so...

[Näitab teenrile, et ta minna võib. Franz kis-
kelt ära].

3. etendus.

Klotilde. Kurt.

[Klotilde taganeb paremale poole nurka ja istub
korvi ääre päale. Kurt käib taas edasi-tagasi].

Klotilde [nülmelt]. Põhin ma teid paluda oma

toapoolega leppida ...

Kurt Häänelega ... [istub pahemale poole kohvri p]
Kahitsen ainult, et ma ka oma poolt teile ei saa
jätta, aga et ma inimesi votan ...

Klotilde [nerviliselt]. Kes korteri vaatama tulevad...
Teie olete ju oma korteri kuulutusega hirmsasti
nutanud.

Kurt [lahke pilkega]. Teie suavid olivad mulle
ikka näisiks. Ma loodan ka, et mulle korda
l. "heb, meie kodukollet võige ruttu wälja üürida...

[Waatab Klotildele kõrvalt otsa, tema kehitas öla-
sid]. Korteri on ilus -

Klotilde. Ilus? Minu meelest on ta kole ...

Kurt [häärub salajas häänele pärast näsa, siis
kindlasti]. Ta on koguni wäga kena ...

Klotilde [kes edispidi ikka nerwilisumaks läheb].
Wäike ...

Kurt. Wäike? Kuus tuba.

Klotilde. Kastid ... Ilma palkonita.

Kurt. Selle eest aga rõdu.

[Tempo läheb ikka rutulisemaks].

Klotilde. Rõsned seinad ...

Kurt. Suurepäralised maalitud laed...

Klotilde. Suitsevad ahjud...

Kurt. Tore väljawaade...

Klotilde. Ei keskkütet... ei gaasi...

Kurt. Selle eest aga elektrivalgus.

Klotilde [wimmsel tipul]. Lütikad!

Kurt [üles narates, hirmus]. Kus?

Klotilde [niisama]. Tubades, köögis ja keldris - igal pool!

Kurt. Ja seda ütled sa mulle nüüd alles veel?

[Wahiaeg], [Waatab temale kõrwalt otsa, siis häkitselt arusaades, salaja naeratades] Ah so!

[Kõwasti]. Üks põhjus enam korterit kiita. Hääd korterid mõetasse muidugi ära, hõlju peab kiitma.

Klotilde [põlastawalt, tema otsa ülvalt alla waadates].

Sinust oleks majaperemes pidanud saama.

[Käib eelasi-tagasi]. Mina aga, mina ei ole niisuguse pettusega nõuus. Ma arwan, inimestel, kes korterit waatama tulewad, silmad...

Kurt. Wäga lahke sinu poolt. Aga et ma siisgi loodan korterist lahti saada... kuidas... mis sa ütled? Wabanda, ma arwasin, et sa midagi

ütlesid... siis pean ma valmis olema iga sil-
mapäeva vältja kolima. Šuba siis, et ma oma
kohvri valmis panin...

Klotilde: O palun... ära lase ennast sugugi
eksitada... ma pean sedasama tegema...

[Mõlemad põlvitavad oma kohvrite ees, Kurt paneb
ettevaatlikult ja korralikult oma asjad sisse.]

Klotilde viskab omad ägedalt läbi segamini korvi,
wäike wäheeg].

Klotilde [viskab päevapildi Kurtile]. Šah... wõta
oma pilt tagasi, mis sa mulle peigmeheks andsid.

Kurt [paikendust lugedes] „Mõnu südamest armas-
tatud wäikese pruudile“, .. hümnus liialdatud.

Klotilde [üles karates]. Mis... sa ei armastanud
mind isegi siis mitte kui ma su pruut olin?
Ka siis mitte kui ma pruut olin?

Kurt. Mõnu meelest on see liialdatud, et sa
mulle pildi tagasi - wiskad.

Klotilde [mõtlemata]. Mul on ju veel teine...
[segaselt] see tähendab, mul on... mul on veel
üks, mille ma sulle tagasi anda wõiksin.

[Wiskab wimmased lukid korwi, mille kaasa ta

ninni niskab].

Kurt. Palun - ei ole ruttu. [Paneb viimased tükid
nukurisse ja niskab nissama kaase ninni]

Klotilde. Siisgi on rutt. Ma ei taha oma emale
seda meelehärma valmistada, et ta sind, kuigi
ainult pildi pääl, jälle näeks, selle järel kui ma
sinn juurest tema juurde olen põgenenud.

Kurt. On sul aya wägisonad.

Klotilde. Ja, põgenenud! Sinu ära kannatamata
hinnuwalitsuse alt. Wõi tahad sa ehk wastu
waidelda, et sa mind alla surunud oled, et sa
iga ilmsüüta löbu mult riisunud oled.

Kurt. Iseäranis kui need ilmsüütad löbud minu
mu piinamine oliwad.

Klotilde. Piina tundsin ainult mina! Swintuks
piinanud oled sa mind oma koolmeisteritami-
sega! Ära istu niiwisi, ära räägi niiwisi,
ära naera niiwisi, ära suudle niiwisi...

Ma wõisin waewalt inimestele nii wtsa waadata,
nagu ma tahtsin. Mahalöödud silmadega
pidin ma alati istuma! [Wimmsel tipul]. Kuu,
kuu... mul vähemalt weel iseäranis pikad silma-

ripsmed oleksivad olnud, aga nii ... [Käib edasi-
tagasi].

Kurt. Kas sa siis arv ei saa, et armukadedus...

Klotilde. Sul ei ole aga mitte õigust armukade olla.

Kui ma sind armastan - ei ole sul põhjust armu-
kade olla, ja kui ma sind mitte ei armasta, siis
on sinu ainult kohus, minu armastust mõista
jätta.

[Kurt tahab temale waheli rääkida, tema räägib
aga kõvemini ja kindlamini edasi] Kus tõsiselt
armastab, see ei ole armukade... temal ei ole aega-
gi selles. Armukadedus on haiglane armastus,
ja kõik armastuse haigused on surmavad.

Kurt. Mu armas laps...

Klotilde. Sinu armastus on surmud! Ära ütli
midagi selle vastu - ta on surmud! Kuidas
sul midagi julgust oleks olnud, mind... o,
ma ei taha seda sõna korrata, millega sa mind
teotasid, aga minu ema...

Kurt. Tema annab sulle õiguse, kuuled sa,
mulle!

Klotilde. Sulle? Ära ennast naeruväärilises tee,

kas ta sulle kunagi õigust on andnud?

Kurt. Juba... väimehele õigust anda, nii kausa kui see tema tütreaga elab - see käis juba ämmalikkude põhjusmõtete vastu, aga kui mees juba lahutatud on, siis üteldakse tütrele: mis pärast sa järele ei andnud? Väib olla, ta ei mõelnudgi seda nii halvasti? Ehk koguni: ta on suurepäraline inimene ja sina oled rumal K...

Klotilde (karjatades). Veel kord... Kurt!

Kurt. Ma tahtsin ainult ütelda, pääle lahutamist saab minu ämmast sinu ämm, ta annab mulle õiguse, saab mind armastama ja minust lugu pidama.

Klotilde. Siis ei lähe ma lihtsalt ema juurde tagasi.

Kurt (rõõmsalt). Mitte?

Klotilde. Ei, siis reisin ma väljamaale, elan kuusagi pensionis, süön wõorastemajas - küll ma juba oma elu sisse searta uskan.

Kurt. Seda ma usun! Lahutatud naised meeldivad väga, iseäranis, kui nad noored ja ilusad on.

Klotilde. Jme, et sa minu juures veel midagi
kiiduväärilist leiad.

Kurt. Mul on ikka hää maitse elnud, loodan
sulle sellest ka pärast tunnistust anda, kui
ma oma pulmameisil sinuga ehk wäljamaal
kõnnu peaksin puutuma.

Klotilde. Sinn pulmameisil?

Kurt. No midugi! Sa ei taha wmeti, et ma terve
oma elu aeg pääkirjaga ilmas ümber jookseks:
lahutatud abielumees?

Klotilde [äritatult]. Sa wõtad siis jälle naise?

Kurt [lahkelt]. Otsenkohe.

Klotilde. Kelle?

Kurt. Ühe teise järele... nii kaua kui ma
õige olen leidnud...

Klotilde. Kuidas sa omale siis seda õiget ette
kujutad, kui üksida tahid?

Kurt. Heledate juuksetega, sinisilmaline, waise
iselvõmuga...

Klotilde [sillesarnas toonis]. Nisugune, keda
nii palju kui süda kutsub püüata wõib. Aga
tead sa, nisuguseid naisi ei ole õnneks

enam olemas. Need on niisama moodist ära kui rippuvad lokid ja rasvakiünlad, need aga meil ei ole üksteisele selle kõige järel midagi enam ütelda. Sina oled oma senistele haavamistele praeguse ülespidamisega kõvoni päha pannud, ma vihkan sind, saad sa aru, ma vihkan sind...

Kurt. Mis pärast ei peaks ma sellest aru saama? ... Vihkamine abielupaari vahel on ju palju loomulikum kui armastus. Armastuse pärast ei lasta ometi endid lahutada.

Klotilde [pisarates]. O, nüüd lasesin ma ennast sinust lahutada, kui ma sind ka armastaksin. [Ägedalt par. p. ära].

4. etendus.

Kurt (kohe pääliselt) Anna.

Kurt [oma naiseli järel vaadates]. Isegi kui ta mind armastaks! See tähendab, ta armastab mind ja tahaks kõige armsamini mulle kaela ümber langeda; aga jonn, vale uhkus... nah, ta peab siiski enne tulema, ja ta tuleb ka, kui ta näeb, et mul tõi taga on. [Pläkitselt mures].

Wõi suudaks ta taesti? ...

Anna [keskelt tahab parem. p.].

Kurt. Pst! [Kutsutakse lähemale].

Anna [vastu tules]. Armuline härra soovivad?

Kurt. Ma pidasin teid ikka tublikes tüdrukudes.

Anna [niisama]. Seda ma ka olen.

Kurt. Hää, siis rätelge mulle ka tött.

Anna [kõrvale puigeldes]. Tött?

Kurt. Kipalju kui teie põhjused seda lubavad..

[Surub talle raha pihku, mida ta pooleni vastu puigeldes vastuvõtab]. Ma näen, teil on põhjused...

Anna. Kui neil neid ei oless, - ei oless meil mitte midagi.

Kurt. Õigus, nii siis: on minu naine väga äritatud?

Anna. Kuidas mina seda pean teadma?

Kurt. Ärge kõrvale puigelge! [Silmat Anna kleiti]. Kas see minu naise kleit on, mis teil seljas?

Anna [ehmatades]. Armuline härra, ma wem-
nun...

Kurt. Wastake; kas on see minu naise kleit?

Anna. Ja, aga...

Kurt. Siis ja. Ja päälegi veel kaunis uus kleit...

Anna. Täiesti armuline proua kingis ta mulle.

Kurt. Seda tahtsin ma teada saada. Naesterah-
wad, kes oma toatüdrukutele peaaegu uusi
kleitideid kingivad, kingivad nendele ka
veel midagi muud: oma usalduse. Wana
asi. Sellepärast ärge paigeldge kõrwale. Teie teate
kõiks ja peate mulle kõiks ütlima, nagu see
ühe põhjusmõtete ga tüdrukue kohus on. Ist...

[Anna talle jälle raha]. Kii siis: minu naene on
minu peäle wäga pahane?

Anna. Wäga. [Kindlalt]. Ja tal on ka päris õigus.

Kurt. Palun liihikesi wastusi. Edasi: minu
naesel on kindel nõuu ennast lahutada lasta?

Anna. Päris kindel. Armuline härra on teda
liiga haawanud.

Kurt [kulmu kortsutades]. Palun liihikesi was-
tusi! Kas minu naene seda teile suu sisse ütles?

Anna. Ja muidugi. Ja ma arwan... [Kurt tõstab
ahwardades sõrme, Anna panub kõe suu ette.]

Kurt. Kas ta nuttis?

Anna. Koledasti.

Kurt. Kas ta palju asju sisse panis?

Anna. Kõike, ainult see kotimer on veel pooleli.

[Näitab par. p.]

Kurt. Kas ta kirjasiid kirjutas?

Anna [järele mõeldes]. Kirjasiid...?

Kurt. Mõelge järele, see on kõige tähtsam; kas ta kirjutas kirjasiid?

Anna. Ei, kirjasiid ta ei kirjutanud.

Kurt [häälelehel]. Ei kirjutanud! [Kõputab Annale öla pääle]. Teie olete tubli tüdruk, Anna, päris tubli tüdruk. [Annab talle veel raha].
[Parimalt pvalt rõõistatakse].

Anna. Annuline proua kutsus. [Ruthu parem. p. ära].

5. etendus.

Kurt. Franz. Sõprus Anna.

Kurt [rõõmsalt näsa hõõrudes]. Ta ei ole kirjasiid kirjutanud. See on kõige kindlam tõendus, et ta veel kahewahel on. Sest naesid teevad ikka oma väikestest waludest pikad kirjad.

Franz [keskelt]. Annuline härra, wäljas wotawad inimesed...

Kurt [sigarit põlema süütades]. Mis inimesed?
 Ahinuga ei saa kokku.

Franz [ligemale astudes, tasa]. Iseäralistel oludel —

Kurt [arusaamata]. Iseäralistel oludel? ...

Ah so, üürilised! Ehel! Saada nad minema.

Franz. Meie oleme siis jälle ära leppinud?

Kurt. Meie? [Tagasi astudes]. Võrkuale, ma arvan
 miinmati —

Franz. Wabandage, armuline härra, ma võtan
 kõigest, mis armulisesse härrasse puutub, mu
 südamest osa... hirmust südamest. [Parab kaal
rinna peäle]. Kui armuline härra abielusse as-
 kusivad, oli mul süda nii halb, nagu astus-
 sin ma ise abielusse.

Kurt [naeratades]. Kas mu naene siis nii kole
 on, Franz?

Franz [philosophiliselt]. Ah, armuline härra,
 kaledam kui abielu isenesest ei või ju keegi
 naesterahvas olla.

Steindorfi hääl [wäljast]. Kas siin siis kedagi
 ei ole?

Franz. Ja, aga mis ma nendega sääb wäljas

nüüd pean päälle hakkama?

Kurt. Aga ülevõlts on ju veel liiga vara, korterit saab alles kella 12 ajal näha. Ja siis - nüüd ei ole seda ülevõlts enam tarvis, nii siis ütlen nendele. . . [Näeb Annat, kes parem. p. kirjaga tuleb; häkitselt muudetud häälega tema poole minnes]. Üks kiri? Minu naene on kirjutanud?

Anna. Praegu, armuline härra.

Kurt [vaatab kirja adressi]. Oma emale? Nüüd on käin otsas. [Wiskab sigari vihaseks tuhatoosi, Franzile]. Laske sisse astuda, ma tulen kohe.

[Pöörab paremale poole, Annale]. Teatage armulise prouale, et korteri waatajad on tulnud. [Parem. p. ära].

Anna. Ja muidugi, armuline härra. [Paneb kirja oma põlletaskusse, parem. p. ära].

6. etendus.

Franz. Steindorf. Kitty.

[Franz lähel keskmesest ära, on nuulda, kuidas ta ütleb; palun härrasid aga sisse astuda]. Kehe päale selle astuvad Steindorf ja Kitty sisse, Franz natuke moad nende järel.]

Kitti [tasa, kartlikult, Steindorfi käisest tõmmatis].

Ah, Otto, mul on päris hirm...

Steindorf. Punalus, eestuba on tore.

Franz [täheendusrikkalt]. See korter on ka ainult iseäralistel oludel saada.

Kitti. Iseäralistel? [Vaatab umbusklikult kvas ringi ja muusutab]. Surnu lõhna ei ole siin.

Franz. Ei, ei, siin ei ole veel keegi ära surnud. Maja oli päris uus, kui meie siia kolisime, uus ja puhas kui peegel, just nagu noore abielu paarile kohane. Meie saatsime oma mesinädalad siin mööda...

Steindorf. Mesinädalad, kuulud sa, Kitti!

[Kitti kehitate õlasid, Franzile]. Asjad on ka müüa, nagu kuulutuses seisab?

Kitti. Sa tahad küesti?

Steindorf. Ja, ja, ma tahan lõpule jõuda.

See on juba 75. korter, mida me vaatame...

ta peab ka viimane olema. See on ju mind juba ära tüütanud terve päew otsa trepist üles trepist alla jaaksta, nagu me seda juba nädalati naupa teeme, et aga midagi sündsast leida.

[auto] Kui see nii edasi läheb, mõime me kõik 40,000
 tühja korterit läbi waadata, ilma et me
 midagi „siindsat“ leiaksime, nagu sinu
 ema seda ütleb. Mis on üleüldse siinnis?
 Siinnis on, mis sulle... tahtsin ütelda,
 mis meile meeldib. Punkt.

Franz [nõrkale, inestades]. Küll see aga oskab!
 [kõwasti Steindorfile, Kitti pääle näidates].
 Annuliseil proual ei ole tarwis karta...
Steindorf. Ahnu pruut.

Franz [inestades]. Veel pruut?
Steindorf. Mis selle juures siis inestada on?
 Ahnu pruudil on ehk eelaimamine tarwita-
 tud asjade wastu, aga need siin on ju niisa-
 ma hääd kui need, ja kui me hinna poolst
 kokku lepime...

Kitti [kes wahapääl toas ringi on waadanud ja
 nüüd kartlikult par. p. wäikese schwale on is-
 tunnud]. Sina, Otto, siin ei ole tõesti halb is-
 tuda!

Franz. Siin söime me inka einet.

Kitti [üllatatult]. Teie söite siin...?

Franz. Ma arvan armulist härrat ja armu-
list prouat. [Wõtab parem. poolt lauarese ja
paneb selle sohwa ette]. Siia panin ma selle
mäikese lauarese, ja siin istusiwad nad, koqu-
ni inasteise lähedal... Minna hakkasin koqu-
aru saama, mis pärast inimesed ahjelusse astu-
wad... Kuni korraga...

Kitti [umbusklikult, kartlikult]. Kuni korraga -
Otto, kuule ometi!

Steindorf [istub Kitti kõrvale]. Tüesti tore. Wõidrud
esimest sorti.

Franz [mõlemaid liigutatult waadates]. So...
just nii nägi see wälja, kuni -

Kitti [üles karates]. Kuni - ?

Franz [pääd raputades]. Ah sa Jumal küll, ja!...
Aga ma tuletan üige armulise härrale meelde...
härased lubawad. [Pahemali puole ära].

7. etendus.

Steindorf. Kitti.

Kitti [surutult]. Ah Jumal, Otto... siin on wist
midagi hirmsat juhtunud.

Steindorf. Warrikene... istu aga nüüd jälle siia

27.

minu juurde, so... Anna mulle üks musu...

Kitti [niisama]. Sisemine hääl ütleb mulle -
Steindorf. Sul ei ole tarwis ühtegi teist häält
kuulda, kui ainult minu oma, ja see ütleb
sulle: korter on ilus, sisseseadetore ja kui
hinnaga kokku lepime, siis võtan ta ära.

Kitti. Mis mamma küll ütleb, kui me ilma
tema nõusolemiseta...

Steindorf. Siis oleks mamma need 75 korterit
pidanud läbi vaatama.

Kitti. Kas tal siis aega on? Selle ülepeäksaala
laulatuse juures?

Steindorf. Na kuule väge, me oleme ju kolm
aastat kihlatud!

Kitti. Alles kolm aastat ja sa oled juba nii
sugune minu vastu.

Steindorf. Kuidas: nii-sugune?

Kitti [pool nuttes]. Nii... nii... [väga paljusit-
malt]. Nii!

Steindorf. Kuumis selgelt veldud! Teine Ri-
naldo Rinaldini!

Kitti. Ei, Otto, ei... aga palun, katsen teada saada,

mis need iseäralised olud on... ja? Muide
ma kardan tüesti!

Steindorf. Peab sündima! Ma arvan ainult, et
need iseäralised olud päris kenad on, kui
nad ainult meie kasuks on. Tont teab, nüüd
kus me ilma mammata siin nii iheteise lähed-
edal istume, võin ma enesele ette kujutada,
et me juba abielus oleme, mis? Nah, muis...
weel üks... so... sa rumal, rumal naise!

[Kaelustab teda].

[Sel silmapilgul astuvad teiselt teiselt poolt Kurt
ja Klotilde sisse, pruutpaari nähes jäävad nad
kui minninaelutatud ühe koha pääle seisma ja
kõhatavad].

8. etendus.

Endised. Klotilde. Kurt.

[Wõitise päinlike waheteg, selle järele kui pruutpaar
ehmatanult püsti on karganud].

Steindorf. Andke andeks... tulin... tulime siia
... nii ütelda korteri pärast. Subage, et ma
ennast esitelen: Assessor Steindorf, preili Kitti
Feldern, minu pruut.

Klotilde. Teie pruut? [Kirgell'ohates, kõrvalle].

Ah so!

Kurt [kumardades] Väga rõõmustan... von Reeken.
[Klotilde pääle näidates]. Minu naine... proua
von Reeken.

[Üleüldine kumardus waikides].

Steindorf. Teie korter on iseäralistel oludel wälja
mürida, eks ole?

Kurt. Ja muidugi. [Pilguga oma naise pääle].
Meile oleks see väga armas, kui me õige pea
kohast müüri list leiame. Kas te juba waadama
olete?

Steindorf. Ainult eestuba ja söögituba, mille
üks lahti oli.

Kurt [astawa pilguga oma naise pääle].

Tead on --

Klotilde [rutu wahel rääkides]. Walged ja ruu-
minad.

Kurt. Suba...

Klotilde. Nad on koguni haruldasest suurest.

[Teie parempuulise ukse lahti]. Palun, waadake
aga - ma näitan teile siis teist ruumisid.

Steindorf: Tüesti, väga kena, waata, Kitti...

Kitti [tasa]. Küsi uneti iseäraliste olude järele.

Kurt. Seinad on kahjus natura niisked.

Kitti [Steindorfile, rõõmustades]. Näid sa!

Klotilde. Sugugi mitte; nad olivad küll niisked, kui meil siia kolisime, sest et see maja uus oli, aga nüüd ei ole rõksusest jälgegi enam järele jäänud, mitte jälgegi.

Kurt [torkawalt]. Imeline, kui ruttu nad kuivawad... Ahjud on -

Klotilde. Hilja aja eest parandatud ja kütawad suurepäraselt.

Kurt. Hin, hm! [Waatab oma naisele otsa].

Kitti. Kas teil palkonit on?

Kurt. Waadake, armuline preili, see on just see wiga - meil ei ole mitte kõige vähematgi palkonit.

Klotilde. Selle eest on meil aga tore rõdu, wälja-waatega aeda, suur, aga uneti nii armas ja mõnus istumiseks.

Kurt [unustades, Klotildele]. Ja, eks ole?

Klotilde [Kittile]. Nagu loodud õnneliku noore

naesele. Nüüd näitan ma teile ka teisi ruu-
misiid, küüsi ja lagawara kaminert...

Kurt [oma naesele järel hüüdes]. Ära wiikli-
mängijat kõrwal ära unusta, kes 25 tundi
päewas hromatilisii hääleredelisi mängib -
ja siis lutikud.

Kitti [tasase karjatusesega]. Teil on lutikaid...
ja sellepärast tahate te korterit ära anda; eks
ole?

Klotilde [naerdes]. Ahnu armas preili, kas te ar-
wate, et ma siis tunnisesgi siia jääksin, kui
see õige oleks? Tulge ja olge päris mureta...

Kitti [kärtlikult]. Te olete väga lahke... [Tasa
Steindorfi, Kurti pääle näidates]. Ära unusta
kõnnimast!

Klotilde [läheb Kitti parempoolsest uksest ees
mina]. Palun - [Mõlemad par. p. ära].

g. etendus.

Kurt. Steindorf.

[Kurt läheb selle ukse poole, kust tema naene
wälja läks ja tuleb siis nerwiliselt läbi toa
sammudes tagasi].

Steindorf. Teil on siin tõepoolest nagu tuukise pesa, härra von Recken, armastajate jaoks nagu loodud. On täiesti minu maitse järel.

Kurt [mõtetesse majunud, ikka edasi-tagasi sammudes]. Rõõmustan, rõõmustan.

Steindorf [pilkavalt]. Ah mis teie ütlete!

Kurt [niisama]. Muudugi rõõmustan ma!

Steindorf [niisamuti edasi-tagasi käies]. Hüübel veel kannis uus, mis?

Kurt. Wäewalt aasta wana.

Steindorf. Hm! On wist küll tähtsad põhjused, mis pärast te omad kimpud, kampsud kokku panete?

Kurt [jääb häkitselt seisma]. See oleks minu poolt armuta, ihele hukka mõistetule lühikesest aega enne abiellu tema illusionisid hävitada.

Steindorf. See on ükskõik, kas paar nädalat warem või hiljem.

Kurt [äritatult]. Jgatahes loodan ma, et teie elu siin õnnelikum saab olema, kui —

Steindorf. Õnnelikum kui...? Teie ei olnud siin siis mitte õnnelik?

Kurt. Ma olin, ah ja! Aga just, et mina, et
meie seda praegu enam ei ole - see on see ise-
äraline olukord, mis meid korterit välja üüri-
ma sunnib.

Steindorf. Aha! Siis sellipärast? Kahetsen väga,
härva von Recken, et meie kõneaine selle pöörde
sai...

Kurt [mõrudalt]. O palun... Mille üle ma ise
vainin, saate te oletavasti mujalt teada,
kui mitte juba minu naene kõik teie piiri-
dile ei ole ära jutustanud. Kes võib veel
rohkem lubiseda, kui üks naene!

Steindorf [kuivalt]. Kaks naist!

Kurt. Kui lähidalt ära ütelda, meie laseme
endid lahutada.

Steindorf. Sellest ilusast, waimustawast
naestorahwast?

Kurt. Eks ole, ta on waimustaw?

Steindorf. Ja siisgi?

Kurt. Üks lähub pahemale, teine paremale poo-
le waevalt aastase abielu järel!

[Wajub leentoolile].

Steind. (rõõnab tuuli ja istub Kurti juurde). Saavad
müst küll tõfised põhjused olema? . . .

Kurt (hakkas naerma). Tõfised põhjused? Kõige tühi-
semad asjad: mõtete lahkumines pallipidu
pärast, tüli, mis sõnaga läppes, sõnaga, mis nii
ilmsüüta on, nii et ma nüüdgi veel aru ei saa,
kuidas ühes mõistelis naisterahvas seda pa-
haks võib panna, sest minu naene on mõist-
lis naisterahvas!

Steind. Seda olete talle vist tihti ütelnud mis?
Seda ei pea mitte tegema, härra von Recken,
seda ei pea milgiol tingi misel tegema. (Kargale
üles ja näib edasi-tagasi)

Kurt. Aga -

Steind. Ei tohi naisterahvale kunagi ütelda, et ta
tark on - ilmasgi, kuidas usub ta seda lõpus-
ise, ja siis on mees tema silmis, mis ta käesti on -
eesel.

Kurt. Sellele otsusele jõuavad ju ometi mõis-
naised varem või hiljem. Sest nad vahetavad
järelandlikkuse nõrkusega, armastuse ruma-
lusega ära.

Steind. Need mõlemad ei ole ka teineteisest liig kaugel.

Kurt. Katsuge kord ühele igatsatud soovile kindlasti vastu panema - kui suudate. Teie suuda aga seda! Ja esimesele jäle -

Steind. Järgnevad kõik teised.

Kurt. Olete te aga juba mõni kord järele andnud ja julgeb siis korraga kindel ei üle teie huultel julgeb tulla, siis on rahu otsas, kurbumäng algab, abielu on hävitatud.

Steind. Sellepärast on minu põhjusmõte: algusest saadik iska ei ütelda, iska; ka siis kui ma ja ütelda tahaksin.

Kurt. Ah mis kõik põhjusmõtted aitavad! Küll te pärast seda isegi tunda saate, abielus on see külg nõrgem, kes rohkem armastab.

Steind. Ja kes keelab meid, endid oma naestest rohkem armastada lasta, kui meie neid armastame? Ei, ei, härra von Picken, võite mind uskuda, mul on juba väge system. Näituseks praegu: minu väike pruut on selle korteri üürimise vastu, nüüd üürin ma ta just nimelt.

Kurt [ehmatamult]. Teie üürite ta?

Steind. Juba sellepärast, et oma autoriteeti
päästa. Seda olen ma nõnda ütelda enesele
ja meeste omale mõlgu.

Kurt. Aga teie põnnid on seekord õigus. Esimene
eluase lahutatud paari korteris, ..

Steind. Olge mureta! Küll ma talle juba selguss
teen, mispärast teie õnn hävitatud on, ma
kirjutan talle kurva pildi teie nõrkusest...

Kurt. Lubage...

Steind. Teen talle selguss, et ainult teie üksi
õnnituse juures süüdi olete, oma järelandmi-
sega, alatife jumaldamisega oma naise ees...
lühidalt, ma kirjutan teid niiviisi, et Kitty
Jumalat tänab, et ta niisuguse energilise
ja kindla mehe saab, nagu mina olen.

[Kaesterahvate häälde parem pool].

Kurt [kes juba mitu korda vahel on katsumud
rääkida]. Soodetavasti ei ütle te seda kõike
kemale minu naise juuresolekul. Tulge —
meil on ju veel äriasjus läbirääkida... siis
tulge ometi. [Tõmbab ta paremale poole ära
hõlmed ära].

10. etendus:

Klotilde. Kitti. [Mõlemad parem, poolt.]

Klotilde. So, ja siin... ah siin te juba olite.

Kitti. Korter on tõesti imeilus. Ja kõik nii hästi sisse seatud. Te tahate siis tõesti sisse seada ühe ära müüa?

Klotilde [nature viivituse järele]. Ja.

Kitti [iimbervingi waadates]. Siin tahaksin ma küll mõnda asja iimber seada. Näituseks seda sohvat... [Näitab par. poolt].

Klotilde [häkitselt]. See sohva ei ole müüda?

Kitti. Kui nahju - just see on nii mõnus, iseäranis kui siin ei ole süüa, ainult väike lauake karwis siia ette tõsta ja...

Klotilde. See lauakine ei ole ka müüda?

Kitti. Ka mitte? Koh, magamisetoas rugin ma ühte teist sarnast, seda võib säält siia tulla.

Klotilde. Magamisetoast ei müü ma midagi ära.

Kitti. So? [Wäike wahaeeg]. Mis te siis üieti ära müüte, armuline proua?

Klotilde. Mina? Mu Jumal, kõik... mille

küljes mul iseäralisi mälestusi ei ole. abed isan

Kitti. Ja need asjad on?

Klotilde [wõitleb silmapilgu iseenesega ja hakkab
sis nutma]. Oh mu Jumal, mu Jumal . . .

Kitti [ehmatanult]. Te nutate, armuline proua,
kas mina ehk süüdi olen?

Klotilde. Ei, ei, andke andeks, väike mööda
minev nõrkus . . . on juba mööda. [Kuiwatab
pisarad ära]. So . . . Inimene ei ela ilma

kuuwa tagajärjedeta terve aasta otsa wälis-
pidiselt õnnelikus abielus . . .

Kitti. Wälispidi õnnelikus abielus? Te ei ole
süis mitte õnnelik?

Klotilde. O süisgi, väga õnnelik, et ma wihkaks
ometi aru sain, missuguse mehe külge mind
minu saatus on köitnud . . .

Kitti. Te ei armasta teda enam?

Klotilde. Ei armasta? [Hakkab naerma]. Ma
wihkan teda!

Kitti. Wihkate! [Kohkub ära]. Wihkate ühte
meest! Kuidas seda tehtakse?

Klotilde. Teie wäene, wäikene preili, teie ei

ma seda muidugi mitte teada - ma soovin teile, et te seda tundmust ka ialgi tundma ei õpaks.

Kitti [kartlikult]. Ja on teid wist küll väga sügawasti haawanud?

Klotilde. Nii sügawasti, et ma ennast temast lahutada lasen.

Kitti. Jumala pärast, kuidas see kõik siis tuli! Te tundsite oma meest wist küll nimelt lähikene aeg enne abielusse astumist?

Klotilde. Ma olin kuus aastat salajas, ja üks aasta awalikult temaga kihlatud.

Kitti. Neli aastat rohkem kui mina! [Sangub häwitatult toolile]. Ja ometi olete te temas eksinud?

Klotilde [Kitti poole minnes]. Muid tegin ma teile wist abielusse astumise eest hirmu? See ei olnud minu nõuu. Andree andis, aga ma olen nii äritatud... ma ei tea sugugi, mis ma räägin, ja siis... kõik mehed ei ole ju ühesugused. Wõib ka häid mehi olla, mehi, kes mitte-koored ei ole.

Kitti [tasa kartlikult]. Mista siis tegi?

Klotilde. Mista tegi? O, mul on häbi seda wälja rääkida.

Kitti [nüüriks]. See on wist küll väga hirmus?

Klotilde. Kõle, hirmus kõle! Seda enam, et tun-

nistajad selle juures olivad. Teenijad olivad
kõrvalises toas ja siis...

Kitti [hingatult]. Koh?

Klotilde. Siis ta...

Kitti [niisama]. Siis teid?

Klotilde. Veel halvem! Ja nimetas mind...

mõtlege ometi, ta nimetas mind [läheb tema ligi ja
ütleb tavaliselt] rumalaks vanaks! [Wahesag].

See on hirmus! Ja kõrvalolevas toas olivad in-
mõised? Kõle!

Klotilde. Nüüd mõistate mind ometi?

Kitti. Kas ma teid mõistan? Mitte silmapilgugi ei
oleks ma kauem süüa jäänud.

Klotilde [waidurõõmsalt]. Väete nüüd? Ka mina tants-
sin kohe ära minna, aga oli juba õhtu hilja ja ma
olin palli ülikonnas.

Kitti. Mis te siis tegite?

Klotilde. Muidugi lõksin ma palli pidule.

Kitti [nindlas aruamises]. Üksi.

Klotilde. Ei, oma mehega. Muidugi ei tundnud
ma teda enam, käisin temaga kui wõõraga
ümber... Tantsisin iseги temaga!

Kitti. Kas ta hästi tantsis?

Klotilde. Suurepäraliselt, iseäranis walzerit. Palli-
pidu järel tulime me koju. Tema läks paremale,
mina paremale poole. Ja teisel hommikul ütlesin ma
temale, et ma ennast temast lahutada lasen.

Kitti. Ja tema?

Klotilde. Ta naeris.

Kitti. Kuulmata!

Klotilde. Aga tal kadus juba naer, kui ma oma asju
kokku hakkasin panema

Kitti. Mis ta siis tegi?

Klotilde. Ta hakkas ka oma asju kokku panema.
Ja nii paikime me juba naheksa päewa. Ja et lool
lõppu ei olnud, ja et temale näidata, et mul tõi
taga, seadsin ma kuulutuse kokku, te teate:
„Iseäralistel oludel“...

Kitti. Koh ja tema?

Klotilde [wihane jorõhuga]. Saakis ta kuulutusel-
patele wälja panna.

Kitti. Kui huolimata! [Wäike wäheeg]. Kas ta siis
siuguigi andeks ei palunud?

Klotilde. Muidugi tegi ta seda... alguses, aga siis ei
tahnud ma andeks anda. Ja nüüd? ...

Kitti. Nüüd annaksite te andeks?

Klotilde. Ja... aga niid ei taha ta enesele andiks anda lasta!

[Waadavad teineteisele silmapilke otsa, ja langevad siis üksteisele kõvasti nuuksudes kaela ümber].

Klotilde } Hirmus! -
Kitti }

Klotilde. Ja waadake, see kõrs tuleb sellest, kui ennast algusest pääle täiesti mehe walitsuse alla annad.

Kitti. Ja, sellest see tuleb. Aga te avasite mu silmad, teie kurb saatus peab mulle huiatuses olema. Mina ei anna ennast mehe võimule alla, ei ilmasgi enam... sest minu peigmehele on selles wäga palju hirmu.

Klotilde. Nii on õige. Ärgu laske ennast ainult ära kohutada. Tasuge minu ja terve naaste sugu eest kätte.

Kitti. O, see peab sündima, selle pääle olge kindel. Ma näitan oma peigmehele, et mul oma kartmine on. Näituses tahtis tema seda korterit tingimata ära üürida - mina aga olen selle vastu...

Klotilde [rõõmustades]. Nii on õige, olge selle vastu.

Kitti. Ma näitan kalle...

Klotilde. Wait... tuldakse. Ma tunnen, et mul võimatu on oma meest praegu näha.

[Suru Kitti oma rinnale]. Vägemiseni... meist on sõbrad saanud.

Kitti [vaimustusega]. Ja sõbrad!

Klotilde. Ainult julgust, Kitti, julgust! [nihi-
tab veel kord tema poole ja siis ruttu parem. p. ära]

Kitti [enesele]. Julgust!

11. etendus.

Kitti. Steindorf. Kurt [pahemalt poolt].

Kurt. Andke andeks, armuline preili, et me teid nii kaua vedata lasksime.

Kitti [nülmalt]. Oh palun, see ei tähenda midagi.

Steindorf. Sina, Kitti, see on suurepäraline korter, olen ka eelkauba ära teinud.

Kitti. Ma kahetsen väga, mina ei kõi siia korterisse.

Kurt [rõõmsalt]. } Kitti?

Steind. [meritades]. } chis?

Kitti. Ja muidugi... mina ei kõi siia korterisse. Ta ei meeldi mulle sugugi.

Kurt Ma ütlesin teile ju nohe avalikult, sest et mulle meeldisite, et korter kuhugi ei kõi.

Steindorf. Subage... korter on väga kena —

Kitti. See on ju võimalik, et ta sulle meeldib, armas Otto, mina olen aga nature ebaukslik ja ei tahaks oma esimest kodukolet mitte häa meelega sinna asutada, kus üks noor naene õnnetuks on saanud.

Steind. Mina ei ole aga sugugi ebaukslik ja seletan... [Kurtile]. Nüüd pean ma teist näpailti maalima.

Kurt. Palun vähemalt mitte minu juures-olekul...

Steind. [äritatud, Kurti sõnu tähele panemata].

Kui härra von Recken sinu abielu varju-
külgesid tundma õppis — tal olla nimelt
ülepeää vähe päikesepaistelisi külgesid —
siis ei ole see veel kellegi põhjus, et ka
meid sinu kohe lahutus ähwardab.

Härra von Recken arv...

Kurt. Ma jätan teid üksi. Mõtelge asja
üle veel järele. Ei ole ju ruttu...
mitte sugugi. Kui me korterit ka ära
üürida ei saa...

Steindorf [teda pahem. poole unse juurde saates.] Ma olen ta juba inimind, härra von Recken selle juures võite kindel olla, ma olen ta juba inimind. [Tasa.] Ma näitan teile miind, kes peremees on.

Kurt. Aga nagu ieldud, ei ole asjaga sugugi ruttu, tõesti, mitte sugugi. [ära.]

Steindorf [kuna ta münd korrad edasi tagasi on käinud.] Minu armast Kitti, [otsustavalt.] sa oledid küll õieti juba teadma pidanud, et minu tahtmine mooduandev on.

Kitti [kõwale.] Kumlmata! [Kõwasti.] Sa tahad siis seda lutikapesa ära ürida?

Steind. Pingumata.

Kitti. Hää küll, ma ei saa sind seda tegemast keelata.

Steind. [kõwale.] Aha! [Kõwasti, ülewalt alla.] Huh näed sa!

Kitti. Ja, aga siis pead sa suu kuni
poissmees elama asuma, mina mi-
na ei taha siin korteris ka mitte-
abiellusgi olla!

Steind. [pöörab ennast äkki ümber,
vaatab talle ehmatamult otsa.] Mis?

Kitti. Sa ei arva ometi, et ma siin
ori olen, keda sa niipalju piinata-
wad, kui sinda kutsub? Seda ma
ei ole! Kui sul oma tahtmine
sis on minul alles oieti oma tahta-
mine.

Steind. [wäljapahwatades] Kaks taht-
mist on ühe abiellu jaoks liiga! [Sük-
kub oma kraet edasi tagasi ja käib
jälle äritatult edasi tagasi]

Kitti. Ümbers ei ole meie veel abiellus-
se on sul meelest ära läinud. Sa wõt-
sid näwkatte cest ära ja mängisid abi-
ellumeest paar nädalat liiga wana.

Steind. Hahahaha! ütle, kas sa arust
ära oled?

Kitti Just vasturõksa, nüüd alles olen ma täie aru juures. Ma tänan saastust, et ta mind selle kuristiku äärelle meelitas.

Steindorf [kõrvale] Sa hakkab järele andma. [Kõvarti.] Sa saad siis viimaks uneti aru -

Kitti. Ma tahtsin sulle ainult ütelda ja sind tänada, et sa mind sin väigel ajal õpetasid, kui väga õnnetuks mees oma naest teinuks eluajaks tihha võib.

Steind. Luba, see mees on tõrk iseloom.

Kitti. So? Ta on südamega hõnnuvalitseja.

Steind. [naerma hakkates] See?

Kitti. O, ära katsu teda wabandada.

Tema naene kirjeldas teda mulle õige hästi, [patetiliselt] väga hästi!

Steind [pilkawalt] So? Siis ei tunne sa teda just sugugi.

Kitti. Siisgi, siisgi. ja ma tean ka, kes minu ees seisab?

Steind. Seda sa tead? Tõesti? [Wihha-
selt.] Mina tean aga ka, kes minu ees
seisab!

Kitti. Huh?

Steind. [pahwatades.] Pümal kana!

Kitti [kajatades.] Otto! [Wäike wahe-
aeg. Siis waluga.] Ka sina! Nii ma-
dabale oled sa langenud!

Steind. [irra wihaselt edasi tagasi
jäokstes.] Anna andeks! Aga see kus-
gu on mulle kirju!

Kitti [patetiliselt.] Pea oma sõnadest
enesele. Selle järel, mis meie wahel on
juhtunud - ei ole meil teineteisele mit-
dagi enam ütelda. [Otto liigutus.] Ära
katsu minu arusaamist muuta, see
oleks asjata. Nii nagu selle õnnetu wae-
se ja tema mehe wahel kõik otsas on,
nii on ka meie wahel kõik mööda, ainult
selle wahega, et meie enne pulmi lah-
kume. Ma tahan tema nõuu järel
teha ja ennast aegsasti päästa, tema

- Kirb saatus on mulle hoiatuses, kui
 Kangele lugu minna wäib. Abielu
 on nähtawasti asutus tulewastele
 enesetapjatele! [Pörrab keskkuse
poole.]

- Steind. [nagu uimastusest ärgates.]

Aga Kitti -

Kitti [kätt käsniwalt wälja rinutades.]

Ma keelan teil ära, minni järele tulla,
 mu härra, kuulete, ma keelan seda
 teile. Meil ei ole selle kõige järele teine-
 teisega midagi enam tegemist. Mit-
 te midagi enam, teie teie tünn,
 teie! [Söb keskkuse ^{ägedalt} enese taga kinni.]

12. etendus.

Steindorf. [Kohe pääle selle.] Kurt.

- Steind. [waatab Kittile petetult järele.]

Pagana pihta! Asi lähes päris hul-
 luks. Niind ei tohi uimati oma naesele
 enam rumal kama ütelda! See tu-
 leb kõik sellest ära meetud naisliiku-
 misest!

Kurt [pistab pää pahem p. unsest sisse] Noh, kas konku leppisite? Ma mõtle-
sin wahu pääl järule ja ei taha korte-
rit ometi mitte.

Steind. [wihasel] Praegu ei ole sugugi
korterist jutt.

Kurt. Mitte? Millest siis?

Steind. Minu pruudist.

Kurt. Ma ei saa aru!

Steind. Teie naene on minu pruudi
minu wastu üles ässitanud ja mi-
na pean teie eest kannatama.

Kurt. Kuudas nii, minu eest?

Steind. Ja muudugi teie eest. Kui te
oma naesega nii halvasti ei oleks
ümber käinud.

Kurt. Aga, unustatud härra, ennist
alles ütlesite, et ma liig nõrk olen
olnud.

Steind. [silkawalt] Teie nõrk? Hirmu-
walitseja olete teie. Te ei ole oma
naest sugugi wäärt.

Kurt. Se ei tunne ju minu naest su-
gu. a. ta aru

Steind. Nägin teda... ta on waimustaw.
Kas ma teile kohe ei ütelnud, et ta
waimustaw on? Ja teie olete metsla-
ne inimesesööja!

Kurt. Härra...

Steind. Ja, metslane, barbar, tirann,
ja minu pihme wäine Kitti arwab
müüd, et iga mees, isegi mina, nisa-
masugused on.

Kurt. Seda te olete ka sest kui te oma
pruudi tahtmise wattu seda karte-
rit üürida tahtsite -

Steind. Siis tahtsin teile ainult näi-
data, kuidas enese naest kaswata-
takse.

Kurt [pirkawalt]. Need on aga hääd
tagajärjed. Räägi süüst, aga ära
sõtta mitte, ütles hispanlane. [Kuna
nad ärituse kõige kõrgema tipule
jõudnud on, tekitab wäine wahealg. Siis

algab tüli, esiti tasamini, et siis pärast
jälle kõige kõrgema tipuni tõusta.]

Steind. Selle tüli juures on ainult teie
abikaasa sündi, ja teie abikaasa
peab jälle hääks tegema, mis ta kur-
ja on teinud.

Kurt. Kuidas ta seda saab?

Steind. Ka peab Kittile ütleva, et teie
sunnepäraline inimene olete, ei, mitte
te inimene, ingel, kuulete, täieliste
ingel!

Kurt. Seda ei saa ta ialgi ütleva.

Steind. No, pagana pihta, teie peab
ometi veel nii palju võimu olema,
et te oma naert ennast auustama
saate sundida.

Kurt. Seda ei tee ta ialgi.

Steind. Ometi, ta teeb seda, sest ta ar-
mastab teid. Arge rääkige mulle
vastu - ta armastab teid. Meest, nagu
teie olete peab armastama. Teie nae-
ne armastab teid kirglikult, hullu pööra.

Teil on tarvis ainult teha juurde minna, teha ette põlvili langeda.

Kurt. Mis? Mina pean teha ette põlvili langeda, selle järele, mis ta siin teinud on?

Steindorf. Teie ise olete ju teada nii kaugele viinud oma igavese punnimisega. [Kurt tahab vahele rääkida.] O palun, ta on minu prundile kõik ära rääkinud, [patetiliselt] kõik! Ta julges ju vaevalt veel hingata.

Kurt. Asi läheb ikka paremaks... nind punduvad ainult veel piinamised!

Steind. Nõelge aga järele. Väib olla et te oma waest ohvrit ka veel persinud olete.

Kurt. Härra! [Seisavad jälle väljakutsuvalt teineteise vastu; väike vaheaq.]

Steind. [Haarab mõlema käega pääst rinnist.] Andke andeks, ma ei tea

enam, mis ma räägin, mul on pääs
 kõik segamini. [Wötal Kurti mõlema
käed.] Saage emeti aru, härra von
 Recken, teie ükski wõite mind jälle üm-
 likuks teha. Minu wainne, wäike Kittit
 on nagu ümber loodud, selle järele kas-
 ta teie abikaasaga rääkis. Ma palun
 ma wannutan teid, laske Kittit eme
 abikaasa poolt teisele arwamisele
 minust wia. Seppige temaga ära- ainsult
 weerand tunnis. Peil on ju pärast
 aega külbalt jälle tilitseda. Armas
 härra von Recken, kas teete seda, ja?
 Ma wõtan niikana wõimehe ja sei-
 dan Kittile järele. Eks oli siis? --
Kurt. Noh, et just teie see olete, ma
 katsun...

Steind. [keskurse pooli wõtates.] Tä-
 wan, täwan! Me oleme kohe jälle
 siin! Palun, arge siis wüwitage
 ainsult weerand tundi armastust.

13. etendus.

Kurt. [Kõhe päale selle] Klotilde.
Anna.

Kurt. Kuidas seda kõige paremini
teha? See etteküünel on tore, aga ...
ah! saal ta on.

Klotilde [ilma et ta Kurti näeks, kuna ta
oma pisaraid pühit, Annale, kes mõned as-
jad näe pääl, tema järel tuleb.]

Sa, Anna, nüüd korv ruttu valmis, tunni
aja pärast kõige hiljem pean ma minema
... sa nutad?

Anna. Ah, see on liiga kurb, armuline proua!

Klotilde. Sa hää laps!

Kurt [ligemale astudes]. Kas ma tahan sulle
seda pilti meelde tuletada, mis sa sulle
anda kahtsid. [Teab Annale märki, et ta ära
minema peakis.]

Klotilde. Ma ei tea sugugi, missugust sa
arvad...

Kurt. Noh see pilt... mis... [Kordab mär-
guandmist, mida Anna aga meeliga tähele
ei pane]. Te võite minna, Anna.

Anna [naatab Klotildele küsimalt otsa]. Kui armulisel proual abi tarvis peaks olema, ma olen nõrvalt tuas.

Klotilde [sihilikult]. Ole rahulik, mulle ei juhtu midagi, ma olen wäljaspool hädadohtu.

[Anna, nõrvalt pilku Kurti pääle heitis, ära par. p.]

Kurt. Ei, sulle ei juhtu nõigewähematgi. Sa teed ju, nagu oled ma sinu elu kallake riispainud.

Klotilde. Enam kui seda, ära oled sa ta häritanud!

Kurt. Aga mine... kuidas sa woid!... Sellele wäikesele prouale oled sa ka hirmu abielu eest pääle ajanud, ja nüüd ei taha ta midagi oma peigmehest enam teada.

Klotilde So! See rõõmustab mind!

Kurt. See rõõmustab sind, et sa kahte inimest õnnetuks oled teinud, sest nad on niisama õnnetud, nagu meie praegu oleme. Ka wäene mees on päris meeltära leitmas ja ta lasel sind paluda, et sa tema proudi ees need ütelu-

sed minu kohta tagasi wõtaksid.

Klotilde [pilkawalt]. Tõesti?

Kurt [tasa, suujalt]. Ja, ta palub weel enam, ta palub, et sa mind meerand tundi, ta määras aja null natuke napilt, no aga... sa pead mind meerand tundi inglises kummistama.

Klotilde, ehina peaksin ütlenma...?

Kurt. Et ma ingel olen, ja, seda sa pead ütlenma ja seda sa teed ka, sest sa ei ole mitte südamega ja kalk ja sa ei taha kahe inimese duünne ära hawitada, kahe inimese õnne, kes ju ainult ägeduses un eksinud, kes aga teine teist armastavad... tead sa, nii kõigest südamest, sest nad ei ole weel abielus. [Wõtab tema mõlemad käed].

Ja ma usun, näed sa, kui - et mid kahte inimest kokku wiia, ka kard mõikest häda- walet harwitada, võib seda rahuliku süda- mega teha. [Panab käetema öla ümber]. Eks ole, sa ütled siis selle mõikese pruudile, et ma suurepäraline inimene, ei... ingel.

sinu ebajumal olen - ja? [Klotilde niskutab
pääga ilma et ta tema otsa maatas]. Ja
kui sa veel midagi teha tahad, siis valeta
veel midagi juurde: et sa mind natuke
armastad... kas tahad?

Klotilde [pisarates, mõlemate kätega tema
kaela umbert kinni hakates]. Ah Jumal, sa
oled mulle nii hirmus armas, ja mitte ainult
meerand tunniks, vaid terveks eluks ajaks.

14. etendus.

[üks lähed asjamaada lahti, Kitti tuleb käitli-
kult sisse, ta näeb kaalustavat paari ja jääb
kohmetusest kange seisma.]

Kitti [pahaselt]. No nüüd on!

Klotilde [ehmatanult mehe juurest ära tulles, ja
wäljasirutatud kätega Kitti poole minnes]

Armas Kitti!...

Kitti [tagasi astudes, maharurutud hää-
lega.] See ei ole teie ilus, armuline
proua. Enne pane mind uskuma,
et teie mees metslane on ja kõik
mehed hirmuvalitsejad, enne ajate

mulle abielusse astumise eest hirmu
 päale, nii et ma ise sellist midagi
 enam teada ei taha... ja, niid, niid,
 kui mina oma peigmehest ära lahuta-
 tud olen, olete teie, [nutma hakkates]
 oma mehega jälle abielusse astunud!
 [Muursub rõvasti.]

Kurt. Aga teie peigmees on ju teile
 armingi järele sõitnud, et teid ta-
 gasi tulla.

Kitti [ärcitselt nutmist jättes.] Pöesti?

Ja mina votasin teda küin see aeg
 all ja ei näinud teda. [nutu ja naeru
wahel.] Ta ei ole siis enam pahane?

Ah, mul oli niisugune hirm, et ta
 seda kõike tõeks peab.

Kurt. Mees ei pea midagi tõeks, mis
 üks naesterahvas temale ütleb, ainult
 seda, et ta teda armastab.

Klotilde Seda ütlesin ma oma
 mehele praegu.

Kitti. Pöesti? Ma tahan siis -

Kurtide. Ja, te tahite vna peigme-
hele sedasama ütelda, ja seda nii
ruttu kui võimalik.

16. etendus

Endised Steindorf [Lõpüks] Franz
Steind. [hingetu]. Kitti, sa oled siis
umeti veel siin!

Kitti [tema kaenlasse linnates]. Otto, armas Otto!

Steind. Kas sa siis tõesti uskusid, et ma selle
korteriga, isegi paradisi sinu tahtmise vastu
oleksin nõtnud?

Kitti. O, võta ta, kui ta sulle aga meeldib.
Minu meelest on ta tore, [Abielupaari poole
pöördes]. Ja, teepoolest, minu meelest on ta
väga kena ja meie teeme kohe üürilepingu
ära.

Kurt [naerdes]. Kahjuks on ta nüüd ka
meie meelest nii kena, et me ise teemas
õnnelikud tahame olla.

Kitti [kahetsedes] } Oh.
Steindorf } Kahju!

Kurt. Aga meie rõõmus tantsime, kui teid

mõlemaid kui armastajat paari siin korteris terwitada tohiksime [Klotilde le] eks ole, armsam?

Klotilde. Südamest häämeelega. [Surnu wad teineteisele kätt.]

Franz [keskelt, Kurti poole minnes].
Armuline härra, keius uut inimest ootawad, kes korterit waha tahawad.

Kurt. Saada ära ja palu andeks. Utle, korteri peremees on korteri ise ära üürinud.

Franz [sabalikult]. Aga need iseäralised olud?

Kurt. Lase kuulutada: iseäralistel oludel ei ole korter mitte enam wälja üürida!

Franz [waatab teda imestades ja siis mitte rahul olles pääd raputades]

Need kallid kuulutused kõik ilma aegu. [Läheb aegamööda keskusse poole.]

Kurt. Ja nüüd joo me veel natukeseks

ajaks ühtekokku ja jõe me klaarikese
meie naeste terwiseks!

Steindorf [Kittit sõrmega ähvardades]
Kes alles päris hirmuvalitsejad ilmas
on.

Kurt. Ja teise klaasi noore abielu tüli
pääle, mis mesinädalaid uuendab.

[Eesriie langeb ruttu.]

~ Lõpp. ~

